

LYXIGT

MILJÖTÄNK I THAILAND

Hotellkedjan Six Senses har gått i bräschen för ett nytt och miljövänligt Thailand. Bakom kulisserna på ett av lyxhotellen på Phuket döljer sig ett miljötänk som sträcker sig ner till minsta servett.

TEXT OCH FOTO: INNA TÖRNROOS

Vår personliga butler Joy leder oss längs slingrande träbroar in till vår svit. Grönskan är så påtaglig att det nästan gör ont i ögonen på oss som kommer från ett snö vitt Sverige.

Joy förklarar på sin fantastiska thaiengelska var de olika restaurangerna, poolerna och stranden ligger.

Barnen kan trots flygtrötthet inte vänta och efter några minuter är simpuffarna på.

Evason Phuket tillhörde fram till den 24 maj i år Eva och Sono Shivdasanis hotellimperium, Six Senses Resorts & Spas, med lyxresorter över hela jordklotet. I våras sålde paret den delen av sitt imperium till det amerikanska riskkapitalbolaget Pegasus och hotellet på Phuket till ett ännu okänt thailändskt fastighetsbolag.

Det som slår en när man kommer till Evason är inte så mycket lyxkänslan som känslan för detaljer.

Förra ägaren Eva Shivdasani är känd för sin otroliga detaljkänsla. Inte en plastpryl så långt ögat kan nå, och allt från bestick till lakan är lokalt producerat.

Phukethotellet byggdes 1972 och hette mellan åren 1972–2000 Phuket Island Resort. När Eva Shivdasani och hennes man tog över inleddes en omfattande renovering och ombyggnation som har lett till att resorten blivit lyxigare och framför allt grönare.

Gäster som har besökt hotellet före 2000 känner inte igen sig – det säger kanske en del om förändringen.

Arnfinn Oines är norrman och ansvarar för miljöarbetet inom hela det som hette Six Senses Resorts & Spas. Han är stationerad på Phuket, men reser runt till alla hotellen för att upprätthålla miljöstandarden. Hans formella titel är "social och environmental conscience".

När vi träffas har jag bott på hotellet i fem dagar och konstaterat att visst har hotellet ett miljötänk, men så imponerad är jag inte.

Handdukar på golvet betyder "byt" – fast det gör det ju nästan överallt annars också, luftkonditioneringen står på dygnet runt, oavsett om vi är i rummet eller inte, och vattenspridarna sprutar mest hela tiden.

Men det dröjer inte många minuter i Arnfinn Oines sällskap innan min skepsis har släppt.

Han visar mig bort ifrån de vanliga besöksstråken och in i området som personalen kallar "the back of the house" men som Arnfinn kallar "the heart of the house". Där vimlar det av folk som tar hand om kompostering och sortering av allt avfall. Bakom olika trädörrar finns sortering av papper, plast och metall och längst bort kompostering av de sex-sju ton matavfall som slängs varje år.

För thailändare som kommer från lands-

Till och med soptunnorna är gjorda av återvinningsbara säckar.

bygden är kompostering inget nytt, även om de använder ett lite annorlunda sätt att kompostera.

Evason Phuket är ett gammalt hotell, men ändå ett av hotellen som kommit längst i sitt miljötänk.

Den mest imponerande delen av miljöarbetet är ändå vattnet – hotellet har ett eget kretslopp och är helt egenförsörjande på vatten. Varenda droppe renas och återanvänds. Första delen av reningsprocessen är en damm fylld av vattenhyacinter. Sedan spolas vattnet vidare i olika brunnar för att renas till det som det slutligen ska användas till – dricks-vatten, duschvatten eller blomvatten.

– Om Evason skulle köpa motsvarande mängder vatten skulle man köpa vatten för 300 000 dollar per år. Så det är inte bara bra för miljön utan även för business. De två måste gå hand i hand, säger Arnfinn Oines.

Eva Shivdasani och hennes man Sono var som ägare mycket aktiva i miljöarbetet och fungerade som bollplank åt de anställda.

DET SOM ÄR **BRA FÖR MILJÖN** ÄR OCKSÅ BRA FÖR BUSINESS – DE TVÅ MÅSTE GÅ **HAND I HAND.**

Arnfinn Oines.

Arnfinn Oines visar mig ett stort bioenergi-projekt.

Avfall från den stora trädgården skulle brännas i en dansk ugn och energin därifrån skulle sedan användas till luftkonditioneringen. Tyvärr gick projektet inte så bra eftersom avfallet i Thailand är för fuktigt för att det ska gå att använda i den danska ugnen.

– Jag visar dig detta för att du ska se hur stor vilja ägarna och företaget har att satsa på nya lösningar. Ibland går det – ibland går det inte, säger Arnfinn Oines.

Alla de 400 anställda på Evasonhotellet måste gå en tredagarskurs där de lärs upp i filosofin bakom Six Senses – ”slow life” – och hur man tänker på miljön.

Men hur är det med bevattningen och luftkonditioneringen som står på för jämnan?

Arnfinn ser förvånad ut när jag påpekar att luftkonditioneringen står på efter att vi lämnat rummet, han frågar var jag bor och ser sedan lättad ut ...

– Du bor i den huslängan där vi precis håller på med ett projekt där vi undersöker om det inte är energisnålare att ha på en svag luftström dygnet runt än att slå på och stänga av luftkonditioneringen hela tiden.

Vattnandet i trädgården menar inte Arnfinn Oines är något problem. Allt vatten återanvänds och på så sätt sliter det inte på miljön.

När jag sedan tror att vi är färdiga med vår rundtur visar Arnfinn mig några detaljer som för vanliga besökare bara är vackra, men som finns där för att förbättra miljön och spara energi.

Vattenfallet i barnpoolen rinner lämpligt ner framför barnens lektrum – ett sätt att minska energin som går åt att kyla ner rummet. På samma sätt hjälper den vackra välkomstsjön till att isolera konferensrummens tak så att luftkonditioneringen inte behöver jobba så hårt.

Jag är frälst. För ett otränat öga går det nog inte att se all den energi som läggs ner på miljön på Evasonhotellet, men blickar man bakom fasaden är det betydligt mer än klimatkompensering på menyerna och bambustaket runt balkongerna som är hotellets miljösatning. **TN**

Fotnot: Evason Phuket stängde den 24 maj och öppnar igen om ett år.

Många av utsmyckningarna på Evason hotellet är gjorda av drivved.

Thailand vill ändra sin image från plastsolstolar och neonskyltar till mer hållbar turism. Vissa menar att det var tsunamin 2004 som blev väckarklockan för thailändska myndigheter. Att så påtagligt se naturens krafter fick folk att inse värdet av den.

Få inblick i thailändska vardagen genom att bo hemma hos en familj.

EKOLOGISKA THAILAND

Runt hela landet uppmuntrar man nu ekoturismprojekt. Upprustade nationalparker, utfärder med kajak, cykel och flotte och mer interaktivitet med lokalbefolkningen på landsbygden genom så kallade "homestays" har blivit allt vanligare.

Författaren Richard Werly som har varit med och gjort boken Thailand, 50 great green escapes har rest runt hela Thailand i jakt på ekoturism.

– Det verkar som om ledare inom turistbranschen äntligen har fattat hur farligt det är att vända blindas ögat mot trädavverkningen, strandnedskräpningen och förstörelsen av korallreven, menar Richard Werly.

Han berömmar Thailands Tourism Authority för sin vilja att bli mer miljömedvetna och hoppas att projektet Green Tourism ska öppna ögonen på än fler thailändare.

EXEMPEL PÅ HÅLLBAR TURISM I THAILAND

SIMMA MED DUGONGER

Dugonger är ett däggdjur som ofta felaktigt beskrivs som en sjöko. Dugongerna är utrotningshotade men har du tur går det att se en i Ko Libong, i Trangprovinsen. Vid senaste räkningen fanns det 129 dugonger kvar i Ko Libong.

BO HEMMA HOS EN FAMILJ

Nära turistorten Ao Nang ligger en liten muslimsk by, Ban Na Tin, som sedan 2001 erbjuder turister att bo hemma hos dem för att se hur de lever. Projektet började efter att Ao Nangs masssturism hade orsakat en del sociala problem i byn. Genom att man bjöd hem turisterna stannade de unga och kvinnorna kvar och en del av problemen kunde undvikas.

BADA I VARMA KÄLLOR

Första intrycket av byn Ranong är att den är som vilken vanlig thailändsk landsby som helst. Men två kilometer från byn finns tre varma källor – the father pool, the mother pool och the child pool – där besökare kan bada i det mineralrika varma vattnet. Omgivningen är vacker, så när du har fått nog av värmen i källorna kan du kyla ner dig i en kall mineralpool och njuta av utsikten.

RENSA KORALLREVEN I PHI PHI

Två gånger per år i april och september är det möjligt för turister att följa med thailändska dykare och städa de välbesökta korallreven. Om du är intresserad att följa med kan du få mer information på www.diveasia.com.

Sällsyna och vackra är dugongerna i Ko Libong.